

Mogelijke waarneming van een DWERGAREND in het Amsterdamse BosDatum: 13 april 1968, 08.10 tot 08.20 uurPlaats: Amsterdamse Bos, op het pad langs het Nieuwe Meer bij de weilanden van boerderij Meerzicht.Waarnemers:

A. Hartog (12 x 50), Admiralengracht 205hs, Amsterdam
 F. Versluys (10 x 50), Geuzenstraat 37 II, Amsterdam
 Mevr. M. Maasland (8 x 30), Stadionweg 97 IV, Amsterdam.

Weersomstandigheden:

Direct na de waarnemingsperiode werd de lichtsterkte gemeten door een CdS belichtingsmeter op de wolken te richten en de lichtwaarde af te lezen voor filmgevoeligheid van 21/10 DIN. De lichtwaarde bedroeg E.V. 10-11. Dit is dus nog vrij donker; m.a.w. er konden wel tinten gezien worden, maar geen kleuren. Door de bewolking heen was in het O.Z.O. nog een lichtere vlek te zien op de plaats waar de zon zich op dat moment bevond. Er stond een zwakke N.O.-wind.

Waarnemingen:Gezamenlijk:

De vogel vloog in noordwestelijke richting over ons heen; op ongeveer 700 m afstand begon hij te kringelen en kwam vervolgens weer recht over ons heen (vloog dus toen in zuidwestelijke richting) tot hij op 500 m draaide, pal naar het westen vloog tot op 250 m van ons, waarna hij weer afboog en in zzo-richting wegvloog.

(vliegrichtingen en afstanden later via kaart bepaald).

De vlieghoogte was eerst 20-30 meter, later 50-60 meter; dit ongeveer berekend aan de hand van aldaar staande bomen van 12-15 m. Eerst waren de vleugeluiteinden spits, maar dit veranderde in afgeronde vleugels, waarvan de gevingerde toppen duidelijk opgekruld waren.

De vogel vloog zeer kalm; 4-7 vleugelslagen gevolgd door een glijvlucht die qua tijdsduur langer was dan de periode van de vleugelslagen.

In de vlucht viel op de lange, rechte en smalle havikachtige staart. Deze werd zelfs bij het kringelen niet breed uitgespreid. De gehele vogel was zowel van boven als van onder zeer donker van kleur. De onderstaartdekveren waren donker.

Geschatte spanwijdte 120 - 125 cm.

Persoonlijk:

A. Hartog: Borst donker met lichtere in de lengte-richting verlopende droppels. Forse kop en snavel. Achterkant van staart zeer zwak afgerond. Bovenzijde kop iets lichter.

F. Versluys: Handpennen aan de onderzijde iets lichter dan de rest van de vleugel, van een polsvlek echter geen sprake. Onderkant staart iets lichter dan de rest van het lichaam en vaag gebandeerd. Achterzijde staart recht afgesneden.

M. Maasland: Forse kop en snavel. Bovenzijde kop iets lichter. achterzijde staart zeer zwak afgerond.

Nabeschouwing:

De weersomstandigheden in acht genomen, moet men er rekening mee houden, dat de onderzijde van de vogel dus minder licht ontving dan de bovenzijde.

Bovendien hebben wij de bovenzijde alleen goed gezien toen de vogel kringelde. Vandaar misschien dat ons geen lichte schouder-
vlek is opgevallen.

De lichtintensiteit is er debet aan, dat alle tekeningen op het dier vaag te zien waren.

De iets lichtere bovenzijde van de kop kan mogelijk veroorzaakt zijn door de lichtval, toen het dier tegen de vage lichtvlek van de zon in vloog. Echter, niet lichte vleugelranden gezien.

Na de waarneming is allereerst notitie gemaakt van de kenmerken zonder daarvoor enig boek te raadplegen. Alleen de Vogelgids was daarna voorradig.

Discussie:

Kenmerken juveniel donkere fase:

- a. bovenzijde geheel donker
- b. onderzijde kop geheel donker
- c. onderzijde lichaam donker met lichtere spikkels
- d. bevedering der poten iets lichter dan het lichaam en vaag gebandeerd.
- e. onderzijde der staart " " " " " " " " " " " "
- f. vleugelboeg donkergrijs
- g. vleugel van lichaam tot pols - als onderzijde lichaam (c)
- h. vleugel wat betreft grote slagpennen geheel donker en op overgang met kleine slagpennen enkele vage lichte spikkels.

Kenmerken adult donkere fase:

- a, b, e en h als bij juveniel
- c. onderzijde lichaam geheel donker
- d. bevedering van de poten geheel donker
- f. vleugelboeg geheel donker
- g. vleugel van lichaam tot pols geheel donker
- i. duidelijke polsvlek.

Kenmerken juveniel lichte fase:

- b, c, d, e, f, g, h. en i als bij adult donkere fase
  - a. bovenzijde donker met lichtere schouder-
vlek en lichtere bovenzijde van kop (buffy: ongeveer isabelkleur van Casarca)
- Verwarring zou alleen mogelijk zijn met Zwarte wouw.

Wanneer we er van uit gaan dat een jong of een vogel in overgangskleed met de sterke zuidenwinden die in Spanje en in Frankrijk op dat ogenblik heersten, - en reeds enige tijd heersten -, naar Nederland (*) koerste, klopt de waarneming vrij aardig:

n.l. òf donkere fase met nog juveniel kleed op lichaam, en vleugels vrijwel in volwassen kleed, òf lichte fase geheel in juveniel kleed. Bij de donkere fase klopt echter de donkere grote slagpennen niet en bij de lichte fase de grote slagpennen plus de lichtere schouder-
vlek niet.

Naar onze mening is het echter in geen geval een wouw, n.l.:

1. borsttekening wijkt ten enenmale af
2. wouw is slanker, wat betreft vleugels en lichaamsbouw
3. vleugelpunt was niet spits genoeg voor een wouw
4. alle waarnemers hebben deze vogels op buitenlandse excursies individueel en in groepsverband leren kennen
5. één der auteurs heeft op 8-4-'67 een zwarte wouw waargenomen langs de weilanden van boerderij Meerzicht en hem toen positief als zodanig herkend, samen met mevr. J. Alberts en Mej. T. Franssen.

(roofvogel, blz. 3)

* Noot: deze soort is broedend aangetroffen in de Ardennen; als noordelijkste waarneming vermelden wij een waarneming uit Zweden.

Geraadpleegde literatuur

Atlas der Europese Vogels

Birds of Prey of the World

Handboek of the British Birds

Vogelgids

Les rapaces diurnes et nocturnes d'Europe.

A. H a r t o g

F. V e r s l u y s

AH/vDr
FV/
